

Doğum Hastanelerinde Çalışan Ebelerin Mesleki Örgütlenme Durumlarının ve Beklentilerinin İncelenmesi: İzmir İli Örneği

Examination of Professional Organization Status and Expectations of Midwives Working in Maternity Hospitals: Case of İzmir Province

Aysun Ekşioğlu¹, Mahide Demirelöz Akyüz², Ummahan Yücel³, Aytül Hadımlı⁴, Zehra Baykal Akmeşe⁵, Yeliz Çakır Koçak⁶, Emine Serap Çağan⁷, Hafize Öztürk Can⁸

DOI: 10.17942/sted.455938

Geliş/Received : 30.08.2018
Kabul/Accepted : 10.12.2020

Öz

Amaç: Bu çalışmada, İzmir il merkezinde görev yapan ebelerin mesleki örgütlenme durumlarının ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki araştırma İzmir’de bulunan üç doğumevinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini oluşturan 306 ebe arasından anket doldurmayı kabul eden ve ulaşılabilen 131 kişi ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırma verilerinin toplanmasında çalışma ekibi tarafından oluşturulmuş 24 soruluk bir anket formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan ebelerin yaş ortalaması 35.98 ± 6.04 olup, %57.3’ünün 16 yıl ve daha uzun süredir çalıştığı belirlenmiştir. Katılımcıların %13.7’si Ebeler Derneği’ne üyedir ve yaklaşık üçte biri derneğe üye olmak istemekte, %70’i ise kararsız ya da üye olmayı düşünmemektedir. Üye olmama nedenlerinin başında derneği bilmiyor olmaları gelmektedir. Ebelerin %84.0’ı derneğin şubelerinin açılmasını istemektedir. Ulusal meslek örgütü tarafından yapılması istenen etkinliklere yönelik en fazla görüş bildirimi; çalışanların mesleki hak, yetki ve sorumlulukların korunması yönündedir.

Sonuç: Doğumevinde çalışan ebelerin ulusal meslek örgütüne üye olma durumlarının istenen düzeyde olmadığı, ulusal ve uluslararası ebelik örgütlerini yeterince bilmedikleri belirlenmiştir. Ebelerin meslek örgütünden beklentileri yönünde en fazla bildirdiği görüşler; mesleki hak, yetki ve sorumluluklarının korunması, ebelik yasası revizyon çalışmalarının yürütülmesi ile mesleki farkındalık, tanıtım ve bilimsel faaliyetlere ağırlık vermesidir.

Anahtar sözcükler: Ebelik, Ebeler Derneği, Örgütlenme

Abstract

Objective: This study seeks to examine the professional organization status and expectations of midwives working in İzmir provincial centre.

Methodology: This descriptive survey was conducted in three maternity hospitals in İzmir. It was completed with 131 midwives out of a total of 306 who could be accessed and agreed to fill out the questionnaire. A questionnaire consisting of 24 questions designed by the survey team was used in collecting data. Descriptive statistics were used in data analysis.

Findings: The average age of midwives included in the survey was 35.98 ± 6.04 and 57.6% of them have their service experience of 16 years or longer. 13.7% of participants have membership to the Association of Midwives; one-third want to join and 70% are either undecided or do not want to join. The main reason for not being member seems to be their lack of information about the existence of the association. 84% of midwives want the association to launch local branches. The common demand from the nation-wide professional organization is for the protection of the rights and status of midwives.

Conclusion: It is found that midwives working in maternity hospitals are not at desired level in terms of their membership to their national professional organization and they are short of information about national and international level organizations of midwives. Their major expectations from these organizations include the protection of their rights and status, revision in related legislation and giving weight to awareness building, promotion and scientific activities.

Key words: Midwifery, Association of Midwives, Organization

1 Dr. Öğr. Üyesi, Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0002-8769-3289)

2 Dr. Öğr. Üyesi, Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0002-2774-892)

3 Öğr. Üyesi Dr.; Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0003-3531-8644)

4 Öğr. Üyesi Dr.; Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0003-4096-7964)

5 Ar. Gör. Dr.; Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0002-4753-2421)

6 Arş. Gör. Dr.; Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0002-8674-9092)

7 Dr. Arş. Gör.; Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi (Orcid No: 0000-0002-3261-0431)

8 Doç. Dr.; Ege Ü. Sağlık Bilimleri Fak. İzmir (Orcid No: 0000-0001-8213-3330)

Giriş

Dünyada en eski mesleklerden olan ebelik mesleğinin ulusal gereksinimlere yanıt verebilmesi ve uluslararası standartlara uygunluğunun sağlanması açısından profesyonel bir kimlik kazanmasında örgütlenmenin önemi büyüktür (1,2,3). Ebelik alanında pek çok ülkede profesyonel dernekler kurulmuş; politik ve bilimsel gelişmeler bu köklü derneklerin çabalarıyla mümkün olmuştur. Bu dernekler; ebelik bakım modeli ve ebelik mesleğinin gelişimini desteklemekle birlikte sağlık bakım sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak ebeliğin daha üst düzeylere çıkması için kurumlar arası işbirliği yaparak çalışmaktadır (4,5,6). Dünyada ebelik örgütlenmesi konusunda özellikle Uluslararası Ebeler Birliği (International Confederation of Midwife-ICM), Kentucky Ebeliği Geliştirme Birliği (Kentucky Alliance for the Advancement of Midwifery-KAAM), Kuzey Amerika Ebeler Birliği (Midwives Alliance of North America-MANA), İngiltere Ebeler Birliği (Royal Collage of Midwives), Avusturalya Ebeler Birliği (Australian College of Midwives-ACMI), Ontario Ebeler Birliği, Ebeliği Geliştirme Vakfı (Foundation For The Advancement of Midwifery), Radikal Ebeler Birliği (Association of Radical Midwives), Holistik Ebelik Enstitüsü (The Holistic Midwifery Institute), Annelik Servislerini Geliştirme Koalisyonu (The Coalition for Improving Maternity Services-CIMS) ve Batı Virjinya Ebeler Birliği önemli ebelik organizasyonları arasında yer almaktadır (6). Bu organizasyonlar; ebeler arasında iletişim ve destek ağını genişletmek, ebelik mesleğinin birleşmiş politik sesi olmak, ebelerin ihtiyaçlarını, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde göstermek ve kaynak bulmak, kadın ve yenidoğanın bakım standartlarını geliştirmek ve yaşam kalitelerini yükseltmek, doğum ve aile merkezli servislerle işbirliği ve paylaşımlarda bulunmak, ebelik alanında literatür geliştirmek ve araştırmalar yapmak gibi konularda destek vermektedir (7,8,9). Ebelik mesleği açısından ülkemizdeki standartlaşmayı sağlayabilecek ve meslek temsilcisi niteliğindeki ilk örgüt 1954 yılında kurulan Ebeler Derneği'dir (6,9). Bunun yanı sıra ebelikte farklı alanlara odaklanan ve özel amaçlar taşıyan örgütlere de eğilim olmaya başlamıştır. Ebelik mesleğinin bilimsel literatürüne

katkı sağlamak için eğitim ve çalışma alanında hizmet modelleri geliştirmek, yayın, kurs, seminer, kongre gibi programları teşvik etmek amacıyla 2014 yılında Ebelikte Eğitim Araştırma ve Geliştirme Derneği kurulmuştur (10). Ebelerin, ebelik mesleğini temelde toplum yararına sunmak üzere yüksek bilgi ve beceri ile yeterli donanımı sağlamış iş ortamlarında gerekli ve güncel yasal düzenlemeler ile yürütülebilmelerine imkân sağlamak amacıyla 2018 yılında Anadolu Ebeler Derneği de kurulmuştur (11). Ebelik mesleğinin uluslararası alanda olduğu gibi gelişmiş meslekler statüsüne ulaşabilmesi için meslek ideolojisini ve mesleki kimliğini benimsemiş, yeterli mesleki bilgi ve beceri ile donanmış, mesleki uygulamalarda otonomi sahibi, yasal düzenlemelerle belirlenmiş görev, yetki ve sorumluluklarının bilincinde olan meslek üyelerine gereksinimi vardır (3,12-16). Meslek örgütleri, ebelik alanındaki sorunların çözümünde, mesleğin profesyonelleşmesinde ve profesyonel bir meslek olarak toplumsal kabulünde önemli rol oynamaktadır. Ebeler Derneği'nin üye sayısının yıllar içinde arttığı, 2006 yılında 600 iken, 2011 yılında 4352 ancak 2018'de 3709 kişiye olduğu görülmektedir (9, 17). Ancak ülkemizde istihdam edilen ebe sayısının günümüzde 47.766 kişi olduğu düşünüldüğünde, mesleki örgütlenmenin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir (18). Örgütün, meslek adına yetkili bir biçimde konuşabilmesi ve yaygın standartlar geliştirebilmesi için geniş bir üye kitlesine sahip olması büyük önem taşımaktadır (1,16,19).

Ülkemizde ebelikte örgütlenme konusunda çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Ebelik mesleğinin güçlendirilmesi için, "ebelik mesleki eğitimi" ve "mesleki örgütlenmeyi" ele alan çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu çalışmada, İzmir il merkezinde görev yapan ebelerin, mesleğin ülkemizdeki ilk kurulan ve temsilcisi niteliğindeki meslek örgütü olan Ebeler Derneği'ne üyelik durumlarının ve beklentilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın, örgütlenme konusunda ebe çalışanların farkındalıklarının artmasına, ulusal ebelik örgütlerinin (Ebeler Derneği, Ebelikte Eğitim Araştırma ve Geliştirme Derneği, Anadolu Ebeler Derneği) tanınmasına ve üye sayısının artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı nitelikteki bu araştırma İzmir’de bulunan üç doğumevinde yürütülmüştür. Ebelerin en fazla çalıştığı birimler olması nedeniyle bu hastaneler seçilmiştir. Bu hastanelerde çalışan toplam ebe sayısı (evren) 306’dır. Epiinfo 7.2.2.16 programı Statcalc programı kullanılarak örneklem büyüklüğü hesaplanmış, %95 Güven Aralığı %7.8 görülme sıklığı ve %5 yanılğı düzeyinde n=101 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın evrenini oluşturan 306 ebe arasından anket doldurmayı kabul eden ve ulaşılabilen 131 kişi ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırma verileri ebelerin sosyodemografik

özellikleriyle, örgütlenme ve ulusal ebeler örgütüne yönelik görüşlerini değerlendiren anket formu kullanılarak, yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır (Veri toplama sürecinde ülkemizde yalnız bir tane ulusal ebeler örgütü faaliyet göstermekte idi.). Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Bu çalışma İzmir Atatürk Sağlık Yüksekokulu Araştırma Kurulu tarafından 1611 nolu karar ile onaylanmıştır.

Bulgular

Ebelerin sosyodemografik özelliklerine ilişkin dağılımları Tablo 1’de gösterilmiştir. Çalışmaya katılan ebelerin yaş ortalaması 35.98±6.04 olup,

		Sayı	%
Uluslararası ebeler örgütlerini bilme durumu	Biliyor	25	19.1
	Bilmiyor	106	80.9
Ulusal ebeler örgütünü bilme durumu	Biliyor	114	87.0
	Bilmiyor	17	13.0
Ulusal ebeler örgütünü nereden öğrendiği (n=114)*	Meslektaş	61	53.5
	Okul	22	19.3
	Medya	19	16.7
	Diğer	12	10.5
Başka bir derneğe üye olma durumu	Evet	28	21.4
	Hayır	103	78.6
Ebeler Derneği’ne üye olma durumu	Evet	18	13.7
	Hayır	113	86.3
Ebeler Derneği’ne üye olmayı düşünme durumu	Evet	39	29.8
	Kararsız / Hayır	92	70.2
Toplam		131	100.0

*Ebeler Derneğini bilen 114 ebeye ait veriler sunulmuştur

		Sayı	%
Ebeler Derneği’ne üye olmama nedenleri	Derneği bilmiyor olması	13	46.5
	Türk Hemşireler Derneği’nin ebeleri kapsamaması	3	10.7
	Derneğin bilgilendirme/tanıtım faaliyetlerinin az olması	5	17.9
	Gerek duymaması	3	10.7
	Derneğin temsil gücünün yeterli olmayışı	2	7.1
	Üyelik işlemlerinin zor olması	2	7.1
Toplam		28	100.0

Tablo 3. Ebelikte örgütlenmeye ilişkin görüşler

		Sayı	%
Ebeler Derneği web sayfasını takip etme	Evet	26	19.8
	Hayır	105	80.2
Ebelik alanında düzenlenmiş kongreye katılma	Evet	22	16.8
	Hayır	109	83.2
Ebelik mesleğinin gelişim ve örgütlenme açısından istenilen düzeye geldiğini düşünme	Evet	3	2.3
	Hayır	128	97.7
Ebelikte örgütlenme konusunda yeterli çalışmalar yapıldığını düşünme	Evet	9	6.9
	Hayır	122	93.1
Ebeler Derneği'nin şubelerinin açılmasını isteme	Evet	110	84.0
	Hayır/Kararsız	21	16.0
Toplam		131	100.0

Tablo 4. Ulusal ebelik örgütlerinden yapılması istenen etkinliklere yönelik görüşler

Görüşler	Sayı	%
Çalışanların mesleki hak, yetki ve sorumluluklarının korunması <ul style="list-style-type: none"> - Görev tanımlarının netleşmesi - Çalışma koşullarının düzenlenmesi nöbet sınırlandırması, bağımsız mesleki roller - Özlük haklarında iyileştirme; yeterli istihdam, atama işlemlerinde kolaylık, yardımcı personel olarak tanımlanmamak - Erken emeklilik, yıpranma payı haklarına ilişkin hak kazanımına yönelik mücadele - Hukuksal destek sağlanması ve ebeleri haklara/sorumluluklara yönelik bilinçlendirme çalışmaları - Ebelerin sorunlarının tespiti yönünde aylık çalışmalar - Meslek hastalıklarının tanınması ve rehabilitasyonuna yönelik çalışmalar	98	38.8
Ebelik yasası revizyon çalışmaları	64	25.4
Mesleki farkındalık ve dernek tanıtım çalışmaları <ul style="list-style-type: none"> - Meslek tanıtımına yönelik çalışmalar (reklam, kamu spotu vb.) - Hastane temsilciliklerinin olması - Ebeler Derneği faaliyet ve planlarının duyurulması - Mezuniyette ebelerin derneğe üye olmalarının sağlanması - "Türk Ebeler Odası" olma yönünde çalışmalar yapmak - Dernek şubelerinin açılması - Ebelik alanında farklı nitelikte dernek/derneklerin teşvik edilmesi - Ebe ziyaretleri, periferde çalışan ebelere ulaşılması	60	23.9
Bilimsel ve sosyal etkinliklere ağırlık verilmesi <ul style="list-style-type: none"> - Mesleki gelişim çalışmaları (Branşlaşma, mesleki sertifikalara öncülük yapılması, kariyer yapabilme çalışmaları gibi) - Hastanelerde eğitim ve seminerler - Klinisyen ve akademisyen iş birliğini artırma	30	11.9
Toplam	252	100.0

*Birden fazla görüş bildirilmiştir.

büyük bir kısmı 30-39 yaş aralığındadır. Ebelerin %57.3'ünün 16 yıl ve daha uzun süredir çalıştığı ve %90.1'inin 657 sayılı devlet memuru olduğu saptanmıştır.

Araştırmaya katılan ebelerin %80.9'u uluslararası, %13.0'ı ulusal ebelik örgütlerini bilmediğini ifade etmiştir. Ulusal ebelik örgütünü bilen kişilerin büyük çoğunluğunun bilgi kaynağı arkadaşlarıdır. Ebeler Derneği'ne üye olanlar %13.7 olup, ebelerin yaklaşık üçte biri derneğe üye olmak istemekte, %70.2'si ise kararsız ya da üye olmayı düşünmemektedir (Tablo 1).

Ebeler Derneği'ne üye olmayan ebelerin %24.8'i (n=28) derneğe neden üye olmadığını belirtmiştir. Bu nedenler arasında ilk sırada derneği bilmiyor olması gelmektedir (Tablo 2).

Araştırmaya katılan her beş ebeden biri Ebeler Derneği'nin web sayfasını takip ettiğini belirtmiştir. Ebelerin bu alanda bir kongreye katılım sıklığı ise %16.8'dir. Çalışmaya katılanların neredeyse tamamına yakını ebelik mesleğinin gelişim ve örgütlenme açısından istenilen düzeye gelmediğini bildirmiştir. Bunun yanı sıra %93.1'i örgütlenme konusunda yeterli çalışmalar yapılmadığını düşünmektedir. Ebelerin %84.0'ı derneğin şubelerinin açılmasını istemektedir (Tablo 3).

Tablo 4'te açık uçlu olarak yapılandırılan soruya verilen yanıtlar gruplandırılmıştır. Ebelerin, ulusal ebelik örgütleri tarafından yapılmasını istedikleri etkinliklere ilişkin olarak en fazla bildirilen görüşlerin meslek örgütünün çalışan haklarına yönelik çalışmalar yapması yönünde olduğu görülmektedir.

Tartışma ve sonuç

Bu çalışma ebelikte örgütlenme konusunda bir durum değerlendirmesi olarak gerçekleştirilmiş olup, ebelerin algı, düşünce ve önerilerini değerlendirme konusunda ipuçları sunmaktadır. Araştırmaya katılan ebelerin büyük bir kısmının uluslararası ebelik örgütlerine yönelik yeterli bilgi sahibi olmadığı (%80.9), ancak ulusal ebelik örgütünün katılımcıların çoğu tarafından bilindiği (%87.0) görülmüştür. Ebelik örgütlerini bilen kişilerin yarısından fazlasının bilgi kaynağı meslektaşlarıdır. Bunun yanı sıra okul, medya ve çalıştıkları kurumlar gibi ortamlardan da bilgi

edindikleri belirlenmiştir. Ancak ebelerin eğitim aldıkları okullardan bilgi edinmiş olma sıklığının oldukça düşük olması dikkat çekici bir sonuç olarak değerlendirilmiştir (%19.3). Oysaki ebelik mesleğinde örgütlenmenin benimsenmesi ve dernek tanıtımının gerçekleştirilmesi açısından gerek lisans gerekse de lisansüstü eğitimin önemli bir fırsat dönemi olduğu düşünülmektedir.

Ebelerin %13.7'si Ebeler Derneği'ne, %21.4'ü ise herhangi bir derneğe üyedir. Araştırmada ebelerin yaklaşık üçte birinin Ebeler Derneği'ne üye olmak istediği, %70.2'sinin ise kararsız olduğu ya da üye olmayı düşünmedikleri belirlenmiştir. Ebelerin örgütlenme durumunu değerlendiren yeterince çalışma olmaması bu araştırmada elde edilen sonuçları karşılaştırmada kısıtlılık yaratmaktadır. Ancak hemşirelik alanında yapılan benzer konulu çalışmaların örneklemelerinin ebeleri de kapsadığı düşünüldüğünde bildirilen dernek üyelik oranlarının oldukça yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların herhangi bir derneğe ya da ebeler derneğine üye olması açısından bu sonuçlar örgütlenme bilincinin yeterince gelişmediğinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Ebelerin ulusal ya da uluslararası meslek örgütlerini ve derneklerini tanıma, üye olma ve faaliyetlerine katılma konularında yetersiz oldukları literatür tarafından desteklenmektedir (20-23). Korkmaz ve Görgülü'nün hemşirelere yönelik yürütmüş olduğu bir çalışmada mesleki bir derneğe üye olma durumu %23.8 olarak bildirilmiştir (21). Hayta ve arkadaşlarının gerçekleştirdiği bir çalışmaya katılan hemşirelerin %75.4'ünün mesleki bir örgüte üye olmadığı, %66.7'sinin ise üye olmayı düşünmediği belirlenmiştir (20). Merih ve Arslan'ın İstanbul'da bir doğum hastanesinde çalışan ebe ve hemşirelere uyguladıkları çalışmada, katılanların bir derneğe üye olma durumu %37.3 olarak bildirilmiştir (24). Bilgin ve arkadaşlarının İstanbul'da iki doğum hastanesinde yaptığı çalışmada da katılımcıların %30.5'inin meslekle ilgili derneklere üye olduğu; %26.8'inin ise Ebeler Derneği'ne üye olduğu saptanmıştır (6). Mesleklerin gelişmelerinin hızlanmasına en büyük katkıyı meslek örgütlerinin sağladığı düşünüldüğünde, sağlık ekibinin önemli bir payını oluşturan ebelerin örgütlenme gücünün henüz yeterli olmadığı görülmektedir.

Çalışmanın bulguları, katılımcıların ulusal ebelik örgütünü en fazla meslektaşlarından öğrendiğini göstermiştir. Bunun yanı sıra her üç kişiden biri Ebeler Derneği'ne üye olmayı düşünüyorken, büyük bir kısmı düşünmemekte ya da kararsız kalmaktadır. Bu görüşteki etkili faktörlerin başında derneği bilmiyor olmaları gelse de, derneğin tanıtım ve üyelik işlemlerinin zor olması gibi faktörlere vurgu yapıldığı da gözden kaçırılmamalıdır. Bu konuda yapılan uluslararası çalışmalarda, derneğe üye olan meslektaşları tarafından teşvik edilen kişilerde meslek derneklerine üyeliklerin arttığı vurgulanmaktadır (23,25). Ebeler Derneği'nin mevcut üyelerinin beklentilerini daha iyi karşılayabilmek adına çalışmalar yürütmesi, dernek üyeliklerinin geliştirilmesi konusunda bu kişilerin görüşlerini gözden geçirmesi ve üyeliği çekici hale getirmesi konusunda yeni yaklaşımlar edinmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Meslek Örgütlerinin mesleki ve bilimsel yayınlar çıkarma, sempozyum ve kongre gibi etkinlikler düzenleme, profesyonellerinin sorunlarını çözme konularındaki çalışmaları mesleğin profesyonelleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Çalışmaya katılanların, ebelik alanında düzenlenmiş bir kongreye katılım oranı % 16.8'dir. Türkiye'de ebelik alanında ilk kongrelerin düzenlenmesi 2007 yılına dayanmakta olup, son yıllarda artış göstermiştir. Ulusal ebelik örgütleri tarafından düzenlenen bilimsel aktiviteler; ağ kurma, lobcilik ve mesleki savunuculuk açısından son derece önemlidir. Bu aktiviteler; üyelerin, dernek yönetimiyle bir araya gelerek yüzyüze iletişim kurması, sorunlarını ve endişelerini paylaşması açısından fırsat sunmaktadır (23). Son yıllarda düzenlenen kongre sayıları ve bunlara katılım oranları artsa da özellikle klinisyen ebelerin katılımı teşvik edilmelidir.

Araştırmaya katılan ebelerin bazıları, ulusal ebelik örgütleri tarafından gerçekleştirilmesini bekledikleri faaliyetler açısından çeşitli öneri ve isteklerde bulunmuşlardır. Bunlar; çalışanların mesleki hak, yetki ve sorumluluklarının korunması; ebelik yasasına ilişkin revizyon çalışmaları, mesleki farkındalık ve meslek örgütü tanıtım faaliyetleri ile bilimsel ve sosyal etkinliklere ağırlık verilmesi olarak özetlenebilir. Benzer sonuçlara Merih ve arkadaşlarının

çalışmasında da rastlanmakta, örgütlenme bilincinin artırılması konusunda örgütlenme tanıtımının iyi yapılması, iletişimin kolaylaştırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine vurgu yapılmaktadır (24). Özellikle çalışanların hak ve sorumluluklarının korunması yönünde çok fazla görüş bildirilmiş olması dikkat çekici bir sonuçtur. Bu durum günümüzde ulusal mesleki örgütlenme açısından varlık gösteren Ebeler Derneği, Ebelikte Eğitim Araştırma ve Geliştirme Derneği ile Anadolu Ebeler Derneği'nin; ilgili alanlarda faaliyetlerini yoğunlaştırması gerektiğini göstermektedir. Her ne kadar derneklerin temsil ettikleri meslek gruplarının çıkarlarını korumak ve onların beklentilerini karşılamak sorumlulukları olsa da bireylerin de örgütlenme bilincinde, katılımcı bir anlayış ile dernek çatısı altında yer almaları, meslek haklarının savunucusu olarak kendilerini ifade etmeleri önemlidir.

Öneriler

Doğumevinde çalışan ebelerin mesleki örgütlenme durumları oldukça düşük düzeyde olmakla birlikte, büyük bir çoğunluğun dernek şubesinin açılması konusunda istekli olması ebelikte örgütlenme sürecinin gelişimine katkı sağlaması açısından önemlidir. Bu kapsamda ebelik alanındaki ulusal ebelik örgütlerinin tanıtım aktivitelerine ağırlık vermesi, mevcut üyelerini dernek faaliyetlerine katılımı açısından motive etmesi önemli bir girişim olacaktır. Bunun yanı sıra lisans öğrencilerinin eğitim müfredatlarında ebelikte örgütlenme konusuna ilişkin ders/içerik eklenmesi, örgütlenme bilincinin erken dönemde başlaması açısından önemlidir. Özellikle son sınıfta okuyan öğrencilerin ulusal ebelik örgütlerine üyeliklerinin kabulünün sağlanması ilerleyen yıllarda dernek üyeliğine devamlılıkları bakımından etkin bir çözüm olarak öngörülebilir. Ülkemizde son yıllarda ebelik mesleğini destekleyici kongre, panel ve çalıştay gibi etkinliklerin artması, mesleki duyarlılık ve farkındalığın güçlendirilmesi açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilse de, gerçekleştirilen tüm bu faaliyetlerin ebelerin gereksinimlerini ne oranda karşıladığı önemli bir araştırma sorusu olarak ele alınmalıdır. İzmir'deki doğum hastanelerinde görev yapan ebelerle sınırlı olan bu çalışmanın benzerlerinin ilerleyen dönemlerde daha geniş katılımı ile tekrarlanması gerektiği düşünülmektedir.

İletişim: Dr. Aysun Ekşioğlu
E-posta: aysun.basgun@ege.edu.tr

Kaynaklar

1. Korkmaz F. Meslekleşme ve Ülkemizde Hemşirelik. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi 2011; 59-67
2. Yıldırım G, Koçkanat P, Duran Ö. Ulusal ebelik kodları ve meslek değerleri. Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi (STED), 2014; 23(4): 148-155.
3. Küçükoğlu S, Çelebioğlu A, Miroğlu A, Çağlar G, Bağcı N. Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki Dernekler Hakkındaki Farkındalıklarının Belirlenmesi. Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi, 2014; 3 (1):9-14.
4. Bayındır Ü, Durak Hİ. (2008) Türkiye'de Ebe İnsan Gücü "Mevcut Durum ve 2013 Yılı Vizyonu". Türkiye'de Tıp-Sağlık Bilimleri Alanında Eğitim ve İnsan Gücü Planlaması. Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) Tıp - Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi Başkanlığı: 1-14, Erişim tarihi: 15.12.2014, <http://www.tead.med.ege.edu.tr/Dosyalar/5/tp-salk%20bilimleri%20eitim%20konseyi%20SGP%20rapor.pdf>
5. Kahrıman İ, Karadeniz Mumcu H, Kaptan D, Candaş AA. Bir Üniversite Hastanesinin Pediatri Kliniklerinde Çalışan Hemşirelerin Mesleki Dernekler ile İlgili Görüşleri. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi, 2(3), 132-141.
6. Bilgin, Z., Kocabey MY, Yeşilyurt G, Öztürk D. Ebelerde Örgütlenme Ve İş Doyumunun Belirlenmesi. Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi, 2017; 4 (2):105-110.
7. Nursing, A., & Council, M. Code of professional conduct for nurses in Australia. Australian Nursing and Midwifery Council, 2008.
8. Halldorsdottir, S., & Karlsdottir, S. I. The primacy of the good midwife in midwifery services: an evolving theory of professionalism in midwifery. Scandinavian journal of caring sciences, 2011;25(4):806-817.
9. Ebeler Derneği (2014). Ebeler Derneği Resmi Sayfası Erişim tarihi: 16.12.2014, <https://www.turkebelerderneği.org/kurumsal/tarihce/>
10. Ebelikte Eğitim Araştırma Geliştirme Derneği (EBARGE), 2018. <http://ebearge.org.tr/dernek-tuzugu/>
11. Anadolu Ebeler Derneği (AED), 2018. Dernek başkanı ile görüşme notu. (İletişim tarihi: 27.06.2018)
12. Abaan S. Mesleki kimlik tasarımı. III. Ulusal Klinisyen Hemşire ve Ebeler Kongresi Bildiri Kitabı;03-05 Eylül 2003 İzmir; s. 32-37.
13. Duygulu ÖGDS, Kublay G. Yönetici hemşirelerin ve birlikte çalıştıkları hemşirelerin liderliğe ilişkin değerlendirmeleri ve yönetici hemşirelerin sahip oldukları liderlik özellikleri. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 2008; 15(1); 001-015.
14. Adıgüzel O, Tanrıverdi H, Özkan DS. Mesleki Profesyonellik ve Bir Meslek Mensupları Olarak Hemşireler Örneği. Yönetim Bilimleri Dergisi 2011;9(2) :239-259
15. Sabancıoğulları S, Doğan S. Profesyonel Kimlik Gelişimi ve Hemşirelik. Journal of Anatolia Nursing and Health Sciences, 2012; 15(4).
16. Özdelikara A, Boğa NM, Alkan SA. Hemşirelik Öğrencilerinde Mesleki Örgütlenme Tutumunun Belirlenmesi. Uluslararası Sağlık Yönetimi Ve Stratejileri Araştırma Dergisi, 2016; 2 (3): 58-70.
17. Karahan N. 2012. Ebeler Derneği. Erişim Adresi: <https://www.medimagazin.com.tr/assoc/tr-ebeler-derneği-675-0-200.html>
18. Sağlık Bakanlığı. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2016. <https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/13183,sy2016turkcepdf.pdf?0> (Erişim tarihi: 22.06.2018)
19. Sezgin M, Bulut B. Örgüt Kültürü ve Halkla İlişkiler. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2013; 3(2); 182-194.
20. Hayta G, Kıvrak A, Baybek H. Hemşirelerin mesleki örgütlenme konusundaki düşüncelerinin belirlenmesi. 8. Ulusal ve Uluslararası Katılımlı Hemşirelik Öğrencileri Kongresi (Kongre Özet Kitabı). Ankara, 2009. s.71.
21. Korkmaz F, Görgülü S. Hemşirelerin, Meslek Ölçütleri Bağlamında Hemşireliğe İlişkin Görüşleri. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi, 2010; 1-17
22. Güner S, Yurdakul M, Yetim N. Türkiye'de Ebelik Mesleğinin Sorunlarına Akademik Bakışı Yansıtan Nitel Bir Çalışma. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 2015; 5(1):80-87.
23. Turkmani S, Nicolás CD, Gohar F, Zyaee PANeeds and Expectations: A Membership Survey of the Midwifery Association in Afghanistan. Journal of Asian Midwives (JAM), 2016; 3(1): 4-17.
24. Merih YD, Arslan H. Hemşire ve Ebelerin Mesleki Bilinç, Örgütlenmeye Yönelik Görüşlerinin ve İş Doyumlarının Belirlenmesi. Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi, 2012;9 (3): 40-46
25. Fullerton J, Sipe TA, Hastings-Tolsma M, McFarlin BL, Schuiling K, Bright CD, Krulewitsch CJ. The midwifery workforce: ACNM 2012 and AMCB 2013 core data. Journal of Midwifery & Women's Health, 2015; 60(6): 751-761.